

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТЕСТОВОГО ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПІД ЧАС ЕКСТРЕНОГО ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Тетяна Бикова

викладач ВСП «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка», доктор філософії

Зоя Туряниця

викладач ВСП «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка», кандидат педагогічних наук

Анотація. Мультиінструментальність технологій дистанційного навчання дозволяє забезпечувати якість надання освітніх послуг викладачами закладів фахової передвищої освіти шляхом використання доступних засобів навчання інноваційних технологій. Під час екстреного дистанційного навчання особливо ефективними є засоби тестового контролю, які за умови валідності тестових завдань, відповідають критеріям якості визначення рівнів навчальних досягнень студентів та дозволяє отримати об'єктивні, надійні результати перевірки успішності навчання.

Ключові слова: тестове оцінювання, якість підготовки майбутніх фахівців, технології дистанційного навчання, екстрене дистанційне навчання, фахова перед вища освіта.

Abstract. The multi-instrumental nature of distance learning technologies allows to ensure the quality of the provision of educational services by teachers of institutions of professional advanced education through the use of available means of teaching innovative technologies. During emergency distance learning, the means of test control are particularly effective, which, provided the test tasks are valid, meet the quality criteria for determining the levels of educational achievements of students and allow obtaining objective, reliable results of testing the success of studies.

Keywords: test evaluation, quality of training of future specialists, distance learning technologies, emergency distance learning, professional pre-higher education.

Пандемія, спричинена поширенням коронавірусу, введення воєнного стану, зумовленого військовою агресією Російської Федерації проти України,

призвели до неминучих змін в освітній галузі. На сьогодні дистанційні технології стали єдиним можливим способом здобуття освіти для більшості громадян. Задля запобігання руйнуванню освітнього процесу заклади фахової передвищої освіти змушені були перейти до організації кризового (екстреного) дистанційного навчання, сутність якого полягає у тимчасовому переході освітнього процесу в альтернативний режим навчання через кризові обставини. Зазвичай, як зазначає В. Кухаренко, підготовка закладу освіти до повноцінного дистанційного навчання триває від шести до дев'яти місяців (Кухаренко, & Бондаренко, 2020).

Натомість, розроблення навчальних матеріалів при недостатності матеріального забезпечення та обмеженням в часі, призводить до зниження якості екстреного дистанційного навчання у порівнянні з плановим.

Однак, мультиінструментальність технологій дистанційного навчання (системи дистанційного навчання, онлайн-сервіси, соціальні мережі, комунікаційні засоби, додаткові веб-ресурси), доповнених мобільними (мобільні додатки, месенджери, мобільні педагогічні програмні засоби, мультимедійний контент, доповнена реальність) (Ткачук, & Стеценко, 2018) дає можливість не знижувати якість надання освітніх послуг викладачами закладів фахової передвищої освіти шляхом використання доступних для себе та здобувачів засобів навчання згаданих технологій.

З-поміж існуючого спектру технологій та засобів, на нашу думку, під час екстреного дистанційного навчання особливої уваги заслуговують засоби тестового контролю, що, за умови валідності тестових завдань, відповідають критеріям якості при визначенні рівнів навчальних досягнень студентів та надають можливість викладачам «не інтуїтивно, а цілеспрямовано, на науковій основі... отримати об'єктивні, надійні результати перевірки успішності навчання» (Лузан, & Тітова, 2021).

З метою виявлення стану та особливостей використання тестового оцінювання якості підготовки майбутніх фахівців у Відокремленому структурному підрозділі «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка» було проведено опитування викладачів, що здійснюють підготовку здобувачів освіти за шести спеціальностями: 012 Дошкільна освіта, 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології), 014.11 Середня освіта (Фізична культура), 015.36 Професійна освіта (Технологія виробів легкої промисловості), 015.37 Професійна освіта (Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології), 015.38 Професійна освіта (Транспорт). В опитуванні взяли участь 23 викладачі, 47,8 % з яких мають педагогічний стаж від 16 до 30 років, 34,8 % – 11-15 років, 13 % – 8-10 років,

4,4 % – 4-7 років.

До того ж 34,8 % опитаних зазначили, що мають досвід понад 11 років успішного використання технологій тестового контролю, 26,1 % – 9-10 років, 17,4 % – 7-8 років, а 8,7 % викладачів – почали активно використовувати тести у своїй діяльності лише два останні роки. Особливої уваги в аспекті використання цифрових тестів заслуговує той факт, що 39,1 % опитаних використовують їх в дистанційному освітньому процесі постійно, 47,8 % – періодично, і лише 13 % викладачів їх не використовують. Серед них використання тестів до кожної теми практикують 39,1 % педагогів, до кожного модуля – 60,9 %, лише семестрові тести використовують 21,7 %. Переважна більшість викладачів у своїй повсякденній роботі використовують самостійно створені тести з використанням хмарного сервісу GoogleForms. Характерним для них є прагнення створювати тестові завдання різних видів (з множинним вибором, встановлення відповідності, заповнення пропусків, відкритої форми тощо). Однак, часто виникають труднощі у складанні завдань, що спрямовані на виявлення вищих рівнів результатів навчання здобувачів освіти (відповідно до таксономії Б. Блума): аналіз, синтез, оцінювання. Зазвичай, до тестів долучають завдання нижчих рівнів: запам'ятовування, розуміння, застосування.

Менш вживаними є платформи Kahoot, Quizizz, конструктор тестів Online Test Pad, конструктор інтерактивних аркушів Liveworksheets, бібліотеки онлайн тестів «На урок» та «Всеосвіта», конструктор тестів «Всеосвіта».

Зважаючи на спрямованість нашого дослідження, вартує уваги факт, що 87 % респондентів вважають технологію тестового контролю ефективною в умовах традиційного навчання, а 100 % викладачів беззаперечно зазначають факт ефективності його використання саме в умовах сьогоденного екстреного дистанційного навчання у професійно-педагогічному фаховому коледжі.

Проведене дослідження засвідчує позитивне ставлення педагогічного колективу ВСП «Професійно-педагогічний фаховий коледж Глухівського НПУ ім. О. Довженка» до тестового оцінювання якості підготовки майбутніх фахівців та готовність його використання в умовах екстреного дистанційного навчання на різних етапах освітнього процесу. Наостанок доцільно зазначити про особливу актуальність врахування таких принципів дистанційного навчання у процесі створення та використання тестового контролю як навчання в зручному місці, зручному темпі та в зручний час. Ці принципи покликані забезпечувати психологічний комфорт, доступність та гнучкість освітнього процесу у складний для країни та громадян час.

Список використаних джерел:

Кухаренко, В.М., & Бондаренко, В.В. (2020). Екстрене дистанційне навчання в Україні. *Монографія*. Харків: Вид-во КП «Міська друкарня».

Ткачук, Г.В., & Стеценко, Н.М. (2018). Аналіз засобів змішаного навчання у процесі підготовки майбутніх учителів інформатики. Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи. 2018. Вип. 6. Том 2. с. 173-176.

Лузан, П.Г., & Тітова, О.А. (2021). Технологія тестового контролю результатів навчання студентів електротехнічних спеціальностей. http://www.tsatu.edu.ua/vmf/wp-content/uploads/sites/17/materialy-iii_vseukr_nauk-prakt_internet-konferenciyi-15-29_04_2021.pdf#page=115